

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pusztafi Zsófia Mária pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a Satori és Lutter Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve(I. rendű alperes címe.) I. rendű, a személyesen eljáró II.rendű alperes neve(II. rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve(III. rendű alperes címe) III. rendű, valamint a Satori és Lutter Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt IV.rendű alperes neve(IV. rendű alperes címe) IV. rendű és V.rendű alperes neve(V. rendű alperes címe) V. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében – amelybe a ... jogtanácsos által képviselt ... (beavatkozó címe) az alperesi pernyertesség érdekében beavatkozott – a Székesfehérvári Törvényszék 2014. január 13-án meghozott 10.P.21.054/2013/16. számú ítélete ellen az I, és IV-V. rendű alperesek részéről 17. és Pf.14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az I., IV. és V. rendű alpereseket kötelezi, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessék meg a felperesnek az elsőfokú ítéletben megállapított tőkét és annak kamatait, illetve az államnak külön felhívásra a le nem rótt kereseti és 610.200 (hatszáz-tízezer-kétszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

Megállapítja az Ítéltábla, hogy a felperes követelésének kielégítésére kizárólag a beavatkozó és a alperesi jogelőd által kötött ügyvédi felelősségbiztosítási szerződés alapján a beavatkozó által teljesítendő biztosítási összeg szolgál.

A felperes pártfogó ügyvédjének díját a másodfokú eljárásban az I., IV. és V. rendű alperes egyetemlegesen köteles viselni.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kártérítés iránt indított pert ... alperes ellen. Kárigényének ténybeli alapját az képezte, hogy az alperes ügyvédként 2006. november 21-én olyan adásvételi szerződést készített, amely alapján a felperes nem szerezte meg a ... szám alatti ingatlan tulajdonjogát, és elállását követően az átvett vételárat ... eladó és ... az ellenük indított perben hozott marasztaló ítélet ellenére sem fizették vissza. A végrehajtási eljárás során pedig az ingatlant árverés útján értékesítették.

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla által jogerőre emelt ítéletével a felperes keresetét elutasította. A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria közbenső ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes, a felperes és ... által 2006. november 21. napján kötött adásvételi szerződés

meghiúsulásából eredően a felperest ért károkért teljes kártérítő felelősséggel tartozik. Előírta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban tisztázza a felperes kára mennyiben térült meg az eladóval, illetve az adóssal szemben indított bírósági végrehajtás során.

A felperes végleges keresete 5.717.190 forint kártérítés megfizetésére irányult, amely az adásvételi szerződés alapján kifizetett 5.490.000 forint vételárból, a szerződéskötést megelőzően beszerzett tulajdoni lapok 14.500 forintos költségéből, 167.500 forint munkadíjból, 41.190 forint közjegyzői díjből, valamint 30.000 forint értékbecslési díjből állt és az összes tétel végösszegéből levonta a ...val szemben folyó végrehajtási eljárásban megtérült 26.000 forintot. Az első három tétel után a felperes 2006. november 21-től, a közjegyzői díj után 2007. november 7-től, az értékbecslési díj után 2007. szeptember 15-től tartott igényt késedelmi kamatra.

Az alperes, valamint a beavatkozóként eljáró ügyvédi felelősségbiztosító a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a ...val szemben folyamatban lévő bírósági végrehajtás jogerős befejezését megelőzően az alperes felelősségének mértékéről döntés nem hozható. Az alperes az összegszerűséget nem vitatta, ugyanakkor arra is hivatkozott, hogy a felperes nem kérheti olyan kárának a megtérítését, amely a mulasztása folytán a ...val, illetve ...el szemben elévült.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperes javára 5.717.190 forint és 5.646.000 forint után 2006. november 21. napjától, 71.190 forint után 2007. október 11. napjától késedelmi kamat, továbbá az államnak külön felhívásra 344.600 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a felperes 100%-ban pernyertes lett, és a pártfogó ügyvéd költsége az alperest terheli.

Ítéletének indokolása szerint a Kúria közbenső ítélete res iudicata, a döntés tartalma szerint az alperes felelőssége önállóan megáll, és annak mértéke független ... felelősségétől. A kártérítés összegének a megállapítása során ezért nem kellett vizsgálnia, hogy a felperes érvényesítette-e igényét ...val szemben. A Kúria útmutatása alapján kizárólag a felperes meg nem térült kárának összegét kellett meghatároznia. Kiemelte, hogy az alperes elismerte, hogy a felperesnek az adásvétel meghiúsulásából összesen 5.743.190 forint kára keletkezett, és nem vitatta az egyes kárelemek felmerülésének időpontját sem. Utalt arra, hogy az alperesnek a kár mértékére vonatkozó elismerésére tekintettel ítéletét a Pp. 221. § (2) bekezdése szerint indokolta. A bírósági végrehajtás iratai alapján megállapította, hogy a felperes karából 26.000 forint térült meg, a fennmaradó kárának összege így 5.717.190 forint. Kifejtette, a Kúria közbenső ítéletére tekintettel az alperes fizetési kötelezettségét nem érintette, hogy a felperes az eladóval és annak lányával szemben kezdeményezett-e végrehajtást, és az eredményre vezetett-e. A felperes vételárból, tulajdoni lapmásolatok költségéből és ügyvédi költségéből álló kára után a szerződés napjától, a további költségek után a felmerülésükhöz képest középarányos időponttól kötelezte az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a közbenső ítélet ellen benyújtott perújítási kérelme elbírálásáig a másodfokú eljárás felfüggesztését kérte.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a Kúria álláspontja téves, a kárt bűncselekmény elkövetelésével okozták, ezért a felelőssége nem áll fenn. A felperes karáért nem ő, hanem a bűncselekmény elkövetője, illetve az ügylet intézése során szabálytalanul eljáró bank felelnek. Nem tehető felelőssé olyan kárért, amit nem ő okozott, és aminek a bekövetkezését nem tudta volna elhárítani. Álláspontja szerint mindezek miatt a Kúria jogerős döntése ellenére az elsőfokú bíróság ítélete a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe, 5. § (1)-(2) bekezdésébe és 7. § (1) bekezdésébe, vagyis a jog általános elveibe, a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe, a joggal való visszaélés tiltó

szabályába, valamint a törvényben biztosított jogok állami szervek által történő védelmének szabályába ütközik.

A másodfokú eljárás során az alperes 2014. december 2. napján elhunyt. Az Ítéletábra ezért jogerős végzésével megállapította előbb az eljárás félbeszakadását, majd – a néhai örököseinek perbe vonására tekintettel – hogy ... jogutódai az I-V. rendű alperesek.

Az Ítéletábra ezt követően a II-III. rendű alperesek fellebbezését a Pp. 73/B. § (4) bekezdése alapján hivatalból elutasította. Az I. és IV-V. rendű alperesek pedig a jogelődjük fellebbezését azzal egészítették ki, hogy marasztalásuk azért is téves, mert az új Ptk. 7:96. § (1) bekezdése és 7:95. § (2) bekezdése értelmében felelősségük csupán a hagyatékából való részesedésük erejéig állhat fenn.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a Kúria közbenső ítéletével a kárigényének jogalapját megállapította. Az előírt bizonyítást az elsőfokú bíróság lefolytatta, és ennek eredményét helyesen értékelte, ezért nincs olyan ok, amely az ítélet megváltoztatásának alapjául szolgálhatna. Hangsúlyozta, hogy fellebbezése szerint az alperesi jogelőd kizárólag a jogalapot vitatta, az összecszerűsége nem.

Fellebbezésének elutasítása folytán az elsőfokú ítélet rendelkezései a III. rendű alperessel szemben a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedtek. Az Ítéletábra a II. rendű alperes fellebbezését is elutasította, végzésének ez a rendelkezése azonban még nem emelkedett jogerőre, ennek hiányában pedig jelenleg nem tudható, hogy a II. rendű alperes esetében az Ítéletábrának kell-e érdemi határozatot hoznia. Az Ítéletábra ezért részítélettel határozott, amellyel az elsőfokú ítéletet az I., illetve IV-V. rendű alperesek vonatkozásában bírálta felül.

Az I., illetve IV-V. rendű alperesek fellebbezése a marasztalásuk tekintetében nem, kizárólag a felelősségük mértéke vonatkozásában alapos.

A Kúria közbenső ítéletével az alperesek jogelődjének kártérítési felelősségét megállapította. A jogerős közbenső ítélethez a Pp. 229. § (1) bekezdése szerint anyagi jogerő fűződik mindaddig, amíg azt a bíróság rendkívüli perorvoslat eredményeként fel nem oldja [PK 195. szám]. A Fővárosi Törvényszék 27.P.21.381/2013/11. számú végzésével ... perújítási kérelmét, mint érdemi elbírálásra alkalmatlant elutasította, és a Fővárosi Ítéletábra 8.Pkf.25.852/2014/3. számon hozott végzésével az elsőfokú bíróság végzését helyben hagyta. A perújítási kérelem elutasítását követően nem volt indok a tárgyalás felfüggesztésére, és a közbenső ítélethez fűződő anyagi jogerő hatás folytán a kártérítés elemeinek fennállása sem volt a továbbiakban vitatható. A Kúria az alperesek jogelődjének teljes kárfelelősségét állapította meg, amelyből az következett, hogy nem voltak olyan körülmények, amelyek a felelősségét kizárták, vagy felelősségének a mértékét csökkentették volna. A közbenső ítélet után az alperesek jogelődjének az ilyen tények fennállására vonatkozó állítása nem volt vizsgálható. Az I., illetve IV-V. rendű alperesek fellebbezése alapján az Ítéletábrának kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan határozta-e meg az alperesek marasztalásának összegét.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt azonban az Ítéletábra annyiban egészíti ki, hogy ... közjegyző ... számú végzésével ...nek az ... Nyrt. által a ... számú lakossági bankszámlán a hagyaték megnyitakor kezelt 18.243 forintból és a 300.000 forint becsértékű ... forgalmi rendszámú Daewoo Kalos típusú gépkocsiból álló hagyatékát adta át az örökösöknek, az I-IV. és V. rendű alperesek között létrejött egyezség alapján V. rendű alperes részére 2/5 részben hitelezői igény kielégítése, 1/5 részben törvényes öröklés jogcímén. A hagyatékot ugyanis az

örökhagyó túlélő házastársa által bejelentett és számlával igazolt 463.995 forint temetési költség és 23.304 forint közjegyzői díj terhelte.

Az Ítéletábra szükségesnek tartotta továbbá tényként rögzíteni azt is, hogy az alperesek jogelődje a beavatkozónál rendelkezett ügyvédi felelősségbiztosítással. A szerződés alapján a biztosító káreseményenként ötmillió forint, évente tízmillió forint összeghatárig vállalta a biztosított által, az ügyvédi tevékenységre vonatkozó szabályok megsértésével okozott károk megtérítését, azzal, hogy a biztosított káreseményenként a megállapított kár 15%-át, de legalább 50.000 forintot maga visel (önrész).

Az így kiegészített tényállás alapján az Ítéletábra az I., illetve IV-V. rendű alperesek felelősségét korlátozta, a per főtárgya tekintetében ugyanakkor az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett. A fellebbezésre tekintettel a következőket emeli ki:

A 2013. november 18-án megtartott tárgyaláson az alperesek jogelődje kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felperes követelését összecszerűségében nem vitatja, az elsőfokú bíróság ezért helyesen marasztalta a kereset szerint. Az alperesek jogelődje azonban 2014. december 2. napján elhunyt. A 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 57. § (1) bekezdése értelmében az örökösök jogállására, valamint a hagyatéki tartozásokra és kielégítésükre pedig az új Ptk. rendelkezései voltak irányadók.

Az új Ptk. 7:1. §-a kimondja, hogy az ember halálával hagyatéka mint egész száll az örökösre.

A Ptk. 7:87. § (1) bekezdése alapján az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg.

A (2) bekezdés értelmében az örökös az öröklés megnyílásával a hagyatékot vagy annak neki jutó részét vagy meghatározott tárgyát – elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül – megszerzi.

A törvény idézett rendelkezéseiből következően az örökösök egyetemes jogutódok, az örökhagyó vagyoni jogi személyiségének folytatói. A hagyaték aktív és passzív részében egyaránt átszáll rájuk. Megszerzik a hagyatékhoz tartozó jogokat, de egyúttal a hagyatékhoz tartozó kötelezettségeket is vállalniuk kell. A hagyatéki tartozásokért való felelősségük azonban egy sajátos, korlátozott felelősség.

A Ptk. 7:96. § (1) bekezdése szerint az örökös a hagyatéki tartozásokért a hagyaték tárgyaival és azok hasznaival felel a hitelezőknek. Ha a követelés érvényesítésekor a hagyaték tárgyai vagy hasznai nincsenek az örökös birtokában, az örökös öröksége erejéig egyéb vagyonával is felel.

A (2) bekezdés értelmében ugyanakkor azokat a vagyontárgyakat, amelyek nem kerültek az örökös birtokába, továbbá azokat a követeléseket és egyéb jogokat, amelyek nem voltak érvényesíthetők, valamint az átvett vagyontárgyak meg nem lévő hasznait annyiban lehet az örökös felelőssége megállapításánál figyelembe venni, amennyiben az örökös ezektől neki felróható okból esett el.

A Ptk. 7:97. § (1) bekezdése kimondja, hogy az örököstársak a közös hagyatéki tartozásokért mind a hagyatéki osztály előtt, mind azt követően egyetemlegesen felelnek.

A Ptk. 7:94. § (1) bekezdése szerint hagyatéki tartozások

a.) az örökhagyó illő eltemetésének költségei;

b.) a hagyaték megszerzésével, biztosításával és kezelésével járó szükséges költségek (a továbbiakban: hagyatéki költségek), valamint a hagyatéki eljárás költségei;

c.) az örökhagyó tartozásai.

A Ptk. 7:95. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a hagyatéki tartozások sorrendje szerint előbb álló csoportba eső tartozások a kielégítés alkalmával megelőzik a hátrább álló csoportba soroltakat.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a hagyatékátadó végzés tartalmára figyelemmel nem vitatja a 463.995 forint temetési költség és 23.304 forint közjegyzői eljárási díj felmerültét. Ezek a költségek pedig a törvény szerinti kielégítési sorrendben az örökhagyó tartozásait megelőzték, és a közjegyző által átadott hagyatékot teljes egészében kimerítették.

A hagyatékban azonban részét képezi az ügyvédi felelősségbiztosító szolgáltatása is, melynek a károsult javára történő teljesítését csak a biztosított, illetve annak jogutódai, az alperesek jogosultak követelni. Az Ítélet tábla ezért az I., illetve IV-V. rendű alperesek marasztalása során – az 1/2014. Polgári jogegységi határozat szerint az új Ptk. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett PK 192. számú állásfoglalásban kifejtettek tekintetével, a Pp. 216. §-a alapján – felelősségüket a hagyatéki hitelező felperessel szemben erre a követelésre korlátozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében elmulasztott rendelkezni a Kúria közbenső ítéletében megállapított felülvizsgálati eljárási illetékről. Az Ítélet tábla ezt a hiányosságot úgy pótolta, hogy az illeték megtérítésére az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alpereseket kötelezte.

A kifejtettekre figyelemmel az Ítélet tábla részítéletével a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

A felperes a fellebbezési eljárásban pernyertes lett, ezért az Ítélet tábla a Pp. 87. § (2) bekezdése szerint úgy rendelkezett, hogy pártfogó ügyvédjének díját a másodfokú eljárásban az I., IV. és V. rendű alperesek kötelesek viselni.

Budapest, 2017. május 23.

Világhy né dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelével:
Hilcz Ádámné
tiszttviselő